

Den røde glente er i fremgang

Chancen for, at du ser en rød glente herhjemme, bliver større og større. Arten er nemlig i fremgang i bl.a. England, Polen, Danmark og Sverige. Dog er arten i tilbagegang i Tyskland, Frankrig og Spanien, hvor 80 % af bestanden er koncentreret. Forskydningen af hovedudbredelsen mod nord og nordvest ser ud til i høj grad at skyldes klimaændringer.

Det er altid fascinerende at høre folk med forstand på rovfugle, f.eks. medlemmer af DOF's Rovfugle-gruppe, fortælle om den røde glente, ikke mindst når det handler om de 15 unger, der nu er blevet ringmærket i deres rede. Hvordan der stinker, fordi alle føderester efterlades i reden, formentlig netop for at afskrække eventuelle indtrængere. Og hvordan ungerne spiller døde med samme formål og derfor er meget nemme at håndtere. Samt hvordan reden er let at kende, bl.a. fordi glenten ynder at pynte reden med menneskers efterladenskaber, f.eks. papirstumper, farvet plastic, reb og lignende til redebygningen. En landmand har berettet om, hvordan hans nyindkøbte arbejdshandsker blev ved med at forsvinde, når han efterlod dem i den åbne lade, indtil han fandt ud af, at alle handskerne nu udgjorde en del af den lokale glenterede.

Legetøjsdrage over redeskoven

Glentereden anlægges gerne i mindre skove, f.eks. i vejudfletninger, hvor der er rigeligt med føde i form af trafikdræbte dyr. Placeringen skal dog være fjernt fra duehøge, da denne art gerne tager glenteunger. Ellers overtager glenten gerne andre større fugles reder i høje træer som f.eks. ravne- eller musvågereder. Selve reden kan variere meget i størrelse, men de to-fire æg lægges fra sidst i marts til ind i april, afhængigt

af hunnens ernæringstilstand, og udruges på en måneds tid. Når glenten markerer sit yngleterritorium, kan den "hænge" i timevis som en legetøjsdrage over redeskoven. En sådan drage er på engelsk da også netop navngivet efter fuglen med ordet "kite".

Klimaændringer påvirker de røde glenter

I modsætning til sin nære slægtning, den meget udbredte sorte glente, har den røde glente en meget mindre yngleudbredelse, som stort set er begrænset til Europa, hvor den samlede bestand vurderes til ca. 35.000 par. 80 % af bestanden er koncentreret i Tyskland, Frankrig og Spanien, og arten er i tilbagegang i alle tre lande, bl.a. som følge af direkte forfølgelse i vinterkvarteret i Spanien, men internationalt pres har heldigvis mindsket problemet på det seneste. Arten er dog fortsat en af de få danske ynglefugle, der er på den internationale rødliste, hvor den er kategoriseret som næsten truet. Men mens arten udviser tilbagegang mod syd, går bestanden frem i bl.a. England, Polen, Danmark og Sverige. Forskydningen af hovedudbredelsen mod nord og nordvest ser ud til i høj grad at skyldes klimaændringerne, og allerede i 2007 forudsagde BirdLife International i sit fugle-klimaatlas, at tyngdepunktet for bestanden af rød glente i løbet af en årrække ville blive forskudt fra Frankrig til Danmark.

Foto: Colourbox

- Man har beregnet, at artens trivsel bedst, hvor årets gennemsnitstemperatur ligger på 10-15 °C, mens chancen for at finde artens falder støt, både hvor vinterens laveste temperatur ligger under -5 °C, og hvor sommerens højeste temperatur overstiger 25-30 °C.

Flere røde glenter i Danmark

Den røde glente har dog tidligere været almindelig i Danmark. Det var den således for et par hundrede år siden, men beskydning og giftudlægning udryddede den først i 1900-tallet. Efter en fredning i 1922 genindvandrede arten først i 1970'erne fra de voksende svenske og tyske bestande, og den har siden langsomt bredt sig. 2007 var for alvor et gennembrudsår med mindst 46 ynglepar, heraf 12 par på Sjælland, og ynglebestanden er fortsat i fremgang. Den tæller nu omkring 350 par på landsplan.

Glenterne overvintrer

Også den sydsvenske bestand er vokset markant, fra 20 par i 1960 til nu over 2.000 ynglepar. Bestandsstigningen her kan bl.a. tilskrives vinterfodring, der har medført, at mange flere glenter overvintrer tæt på yngleområdet og dermed undgår forfølgelse og andre strabadser under træk og overvintring. Bortset fra en kort overgang først i 00'erne er glenterne ikke blevet fodret herhjemme, men alligevel er også antallet af overvintrende glenter i Danmark stærkt stigende. I januar 2023 talte DOF f.eks. i alt 759 glenter i hele landet. Om vinteren samles glenterne til fælles overnatning, gerne i mindre skove, og de største ansamlinger af glenter tæller over 100 fugle.

Som et kuriosum blev den sydsvenske bestand også hjulpet stærkt på vej af, at de sydsvenske landmænd en overgang omkring 1970 anvendte benmel som gødning på markerne, hvilket glenterne gerne fouragerede på. Arten har da også et bredt fødevalg, men er især kendt som specialist i ådsler. Den er dog også i stand til selv at jage og dræbe sit bytte, og ungerne fodres især med friskfangede padder, krybdyr, mus, rotter, hareunger, småfugle, kragefugle og måger. I enkelte tilfælde er glenten også blevet set fange fisk i vandoverfladen af f.eks. søer.

Aktuel forskning viser, at forgiftning, bil- og togtrafik, illegal nedskydning, kollisioner med elledninger og prædation fra ørne og rovdyr i dag udgør de største trusler mod den røde glente. Måske overraskende udgør vindmøller kun en mindre risiko for glenterne. I det pågældende studie havde ca. 2.250 røde glenter, heraf ni danske, fået en GPS-sender på ryggen.

DOF's Rovfuglegruppe takkes for kommentarer til den første udgave af artiklen. ♦

Fællesskab gennem fugle:

Jægere og fuglekiggere udvider samarbejde

Naturen har brug for al den hjælp, den kan få. Derfor samler jægere og fuglekiggere nu kræfterne og udvider samarbejdet for at styrke arbejdet for mere og bedre natur og artsforvaltning.

For nogle kan det nok være svært at forestille sig, at fuglekiggere og jægere har noget som helst, de kan enes om. Men tværtimod er en mangfoldig natur med et rigt fugle- og dyreliv blandt de ting, de to grupper kan blive enige om.

Og det er vigtigere end nogensinde, at organisationer med ambitioner for naturen samler kræfterne fremfor at stå i hvert sit ringhjørne og råbe.

Derfor udvider Danmarks Jægerforbund (DJ) og Dansk Ornitologisk Forening (DOF BirdLife) deres hidtidige samarbejde med et nyt fælles projekt – Fællesskab gennem fugle. Her er en ny spiller inviteret med på banen, Danske Herregaardsjægere (DH), som er ny partner i samarbejdet.

Sammen vil de tre organisationer nedbryde de indbyrdes fordomme og øge samarbejdet i alle led fra toppen af organisationerne til de frivillige kræfter, der skal mødes i det direkte samarbejde i naturen.

Projektet har fokus på en række udvalgte fuglearter, og rød glente er en af dem.